

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра теорії та історії світової літератури

ім. професора В.І. Фесенко

Самостійна робота на тему:

«Les traits baroques dans l'essai donné de Blaise Pascal»

Студентки II курсу

факультету романської філології

та перекладу

групи ПФ04-19

Сіроштан Владислави

Викладач: доц. Біляшевич Т. М.

Київ – 2021

Блез Паскаль (1623–1662)

«Думки» (фрагмент)

... Нехай людина пізнає усю велич та грандіозність природи, не звертаючи особливої уваги на усілякі незначні дрібниці, що її оточують. Нехай спогляне на той проблеск світла, що неначе неугасиме полум'я, сліпучо осяює Всесвіт; нехай усвідомить, що Земля – лише маленька цяточка у порівнянні з іншими зірками, що розляглися просторами безкрайого небосхилу. На цьому спогляданні наш світогляд обмежується, тому далі керуватися треба уявою, їй скоріше надокучить розуміння речей, аніж створення певних образів. Увесь видимий світ є ледь помітним штрихом в неосяжному лоні природи. І ніяка людська думка не здатна збагнути це явище. І як би ми не намагалися розширити власні уявлення за межами так званого простору, у реальності нам під силу лиш породження атомів. Бо ця сфера не має чітких кордонів, а відтак її центром можна вважати будь-що. Ось тут і проявляється всемогутність Господа, коли подібні думки блокують дію не без того тривожної уяви.

Нехай людина, пізнавши себе, збагне, що вона є такою ж істотою, як і усяка інша жива душа; нехай усвідомить, що вона є загубленою піщинкою природи і, виглядаючи зі своєї печери, я маю на увазі споглядаючи на весь видимий світ, нехай збагне, чого варто вся наша Земля з її державами і містами і, нарешті, чого варта вона сама. Людина у нескінченності – хто вона?

Ну, а щоб показати людині ще одне диво дивне, нехай вона уважно роздивиться одну із найменших у світі істот, що її знає кожен. Нехай вдивиться в крихітне тіло кліща і його не менш крихітні частини тільця; нехай уявить його ніжки з усіма суглобами, з усіма жилками; кров, що тече по цих жилах; клітинні соки з усіма її складовими; крапельки цих соків; газові бульбашки в цих краплях; нехай й надалі продовжує розкладати частини маленького тіла, доки людській уяві не прийде край, і тоді вже можна буде розглянути ту межу, на котрій вона зупиниться. Можливо, людський мозок вирішить, що розкласти більше нема чого, але я хочу показати їй ще

одну безодню, про яку вона ніколи не здогадувалася. Мені хочеться описати не лише видимий людському оку Всесвіт, але й безмежність природи, яку лише можна досягнути в рамках цього великого атому. Нехай людина побачить в цьому атомі цілі Всесвіти, у кожного з яких свої небосхили, планети, своя Земля, і ті ж співвідношення, що і в нашому видимому світі, і нехай на цій іншій Землі будуть свої тварини і навіть свої кліщі, яких знову-таки можна буде членувати до безтями; як не збожеволіти від думки про те, що наше крихітне, непримітне тіло у порівнянні з масштабами Всесвіту на лоні усього сущого, є цілим світом, чи не той це світ, де все живе в порівнянні з небуттям, на завжди залишиться незбагненим людському розуму?

Той, хто пізнає цю думку – сполохнеться, і, уявивши саму себе в оболонці природної матерії, що тримається на грані двох безодень - безодні нескінченності і безодні небуття, захоплюючись подібним дивом, думаю я, що людська допитливість вмить стане подивом, і у супереч власним пошукам, споглядатиме цей світ. Бо хто така людина у кінцевому розумінні? Щось невідоме порівняно з тим, чого не можна узріти; та й взагалі усяка жива душа, порівняно з небуттям, є чимось проміжним між усім і водночас нічим.

A mon avis, avant d'analyser le texte traduit, il faut dire quelque mot, c'est-à-dire présenter, sur l'auteur de ce fragment.

Blaise Pascal (1623-1662) – est un mathématicien, physicien, inventeur, philosophe, moraliste et théologien populaire français (selon Wikipédia). Tout au long de sa vie, cet homme a créé de nombreux livres qui, même avec le temps, touchent les cœurs de toutes les générations. Parmi toutes ses œuvres, le plus populaire est son livre «Les pensées». Bien sûr que dans mon travail je ne vais pas étudier tout le texte original, il me suffira ce fragment-là.

Alors, « Les pensées »..

«Les pensées» c'est un livre qui a été publié en 1669. Ce chef d'œuvre de la littérature française est écrit à la forme des réflexions d'auteur. D'après moi, tout cela [les réflexions] montre que ce texte est très extraordinaire et dans certains moments difficile à comprendre, parce que les pensées c'est toujours quelque chose confidentielle, intime et inconnue.

Il est nécessaire de vous dire que cet ouvrage décrit l'époque du baroque. Le temps dans laquelle vivait Blaise Pascal. Pour la littérature, le baroque c'est un mouvement qui est apparu à la charnière des XVIe et XVIIe siècles, mais pour ce moment-là, on peut dire que c'était un autre monde. Le monde des excentricités et tout ce qui concerne les choses en dehors de leurs normes.

Le baroque n'acceptait pas les choses ordinaires. Mais ce n'était pas quelque chose surprenante. On peut expliquer ce phénomène par 2 raisons principales — les guerres religieuses et les grandes découvertes (par exemple le moment quand la science a prouvé l'héliocentrisme). Peut être, à nos jours on ne peut pas se sentir toute la gamme des émotions, des pensées et des sentiments de ce temps-là, mais je crois qu'on peut voir tout cela en travaux des écrivains de l'époque présentée.

Avec le nouveau esprit et la nouvelle vision du monde, les auteurs ont essayé de décrire la mort, la vanité, les thèmes religieux, la corruption du monde et l'homme, l'inconstance dans leurs ouvrages etc. Ils ont prêté une grande

attention aux détails, aux métaphores, aux métamorphoses, aux contrastes, aux jeux du mot etc. Mais la figure la plus visible dans leurs travaux c'était la mise en abyme (quand ils représentaient une œuvre en œuvre du même type).

Dans ce fragment il y a pas mal de caractéristiques du style de baroque qui sont mentionnées ci-dessus. Par exemple, **les détails..**

« des jambes avec des jointures, des veines dans ces jambes, du sang dans ces veines, des humeurs dans ce sang, des gouttes dans ces humeurs, des vapeurs dans ces goutte.. »

Les détails ont permis aux lecteurs de mieux imaginer le monde décrit par l'auteur. À vrai dire, cela donne des émotions frappantes.

Un autre détail évident c'est **le chaos**. Le chaos dans l'esprit de l'écrivain, dans la forme et la durée de son travail. On dirait que ce texte n'a pas de limites et tout ce qu'on peut voir c'est un flot de pensées constantes. D'abord, ce sont des pensées sur la nature humaine **« Que l'homme contemple donc la nature entière dans sa haute et pleine majesté »** , puis la référence sur le ciron **« Qu'un ciron lui offre dans la petitesse de son corps des parties incomparablement plus petites.. »** et à la fin la question, qui est vraiment une personne dans ce monde? **«Car enfin qu'est-ce que l'homme dans la nature ?»**

En plus, avez-vous mentionné **le jeu des mots**? La comparaison du supérieur et inférieur, de la Terre et de l'Univers **«une lampe éternelle pour éclairer l'univers, que la terre lui paraisse comme un point au prix du vaste tour»**, **« Que l'homme contemple donc la nature entière dans sa haute et pleine majesté, qu'il éloigne sa vue des objets bas qui l'entourent.. »**

Quant à **la mise en abyme**. A mon avis, dans ce fragment il y a deux mises en abyme. La première c'est la comparaison du ciron et de l'homme. Le ciron est un petit point au niveau de la Terre. Et l'homme c'est un petit point au niveau de l'Univers entier.

La deuxième mise en abyme c'est la comparaison de la Terre et de l'Univers «**Qu'il y voie une infinité d'univers, dont chacun a son firmament, ses planètes, sa terre, en la même proportion que le monde visible..**».

Alors, comme conclusion on peut voir que l'époque du baroque c'est vraiment quelque chose spécifique, bizarre et hors du standard. Il y a beaucoup de choses, beaucoup d'éléments intéressants dans lesquels les écrivains ont caché leurs sens.

Selon moi, l'idée principale de ce style littéraire est due dans la compréhension d'une pensée que l'homme et l'Univers ce sont 2 grands secrets qu'on ne peut pas résoudre. Parce que «**qu'est-ce-que l'homme dans la nature? Un néant à l'égard de l'infini, un tout à l'égard du néant, un milieu entre rien et tout**».

Le monde est comme **le mystère** - un phénomène étrange et inconnu !